

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-600

05.10.2018

Виконуючому обов'язки Голови
Державної фіскальної
служби України
ВЛАСОВУ О.С.

Шановний Олександр Сергійовичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Луценка І. В., оголошений на засіданні Верховної Ради України 5 жовтня 2018 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 7 арк. у 1 прим.

З повагою

А. ПАРУБІЙ

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

Україна, 01008, м. Київ, вул. Грушевського, 5

№ 11-2501

від 13 "жовтня" 2018 р.

Виконуючому обов'язки Голови
Державної фіскальної служби
України
Власову О.С.

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

*Щодо надання детальної інформації стосовно
поточного стан економічного обігу тютюнових
виробів для електричного нагрівання (iQOS) та
електронних сигарет на території України*

Шановний Олександрє Сергійовичу!

Статтею 7 Закону України «Про статус народного депутата України» передбачено, що народний депутат постійно підтримує зв'язки з виборцями у порядку, встановленому законом.

Народні депутати, обрані в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі, здійснюють зв'язок з виборцями, які мешкають на території України, у порядку персонального представництва, визначеному депутатськими фракціями (групами) Верховної Ради України відповідно до закону.

Народний депутат відповідно до закону розглядає звернення виборців, а також від підприємств, установ, організацій, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, вживає заходів для реалізації їх пропозицій і законних вимог, інформує виборців про свою депутатську діяльність під час особистих зустрічей з ними та через засоби масової інформації.

Під час здійснення моїх депутатських повноважень, мені стало відомо, що в Україні щороку від хвороб, викликаних вживанням тютюновмісних виробів помирає понад 85 тисяч осіб. Саме тому державна політика щодо контролю над тютюном в Україні спрямована на сприяння зменшенню споживання тютюну. Зокрема, Законом N 3534-IV від 15.03.2006 р. Україна ратифікувала

Рамкову конвенцію всесвітньої організації охорони здоров'я із боротьби проти тютюну, яка передбачає посилення антитютюнового законодавства в Україні з метою захисту здоров'я людей від шкідливого впливу тютюну.

Однак, із 2016 р. в Україні почалася реалізація тютюнових виробів для електричного нагрівання (УКТЗЕД №2403999000), які використовуються у системі електричного нагрівання (iQOS, УКТЗЕД №8543), та які продаються в упаковках по 20 штук під назвою «стіки». Тютюнові вироби для електричного нагрівання (стіки) та системи електричного нагрівання тютюнових виробів імпортується в Україну з інших держав.

Системи електричного нагрівання нагрівають стіки (схожі на звичайні сигарети), які зроблені зі спресованого і спеціально обробленого тютюну та інших хімічних речовин, до температури, за якої утворюється аерозоль, що містить нікотин разом та інші хімічні речовини.

Тобто, під час вживання тютюнових виробів для електричного нагрівання (стіків), які містять у собі тютюн, шляхом нагрівання рідини утворюється аерозоль з нікотином, й саме нікотин, як відомо, спричиняє фізичну та психологічну залежність у будь-якої людини.

Окрім того, відповідно до даних Міжнародного союзу з боротьби проти туберкульозу та легеневих захворювань вживання тютюнових виробів для електричного нагрівання може мати шкоду для здоров'я, адже частки, які містять аерозоль, що доставляє нікотин, підвищують ризик розвитку захворювань легень та серця.

Окрім того, важливо врахувати, що виробники, імпортери, дистриб'ютори тютюнових виробів для електричного нагрівання набувають широкого розповсюдження у зв'язку із рекламою, спонсорством і стимулюванням продажів цих товарів, а також у зв'язку із тим, що вживання цих тютюнових виробів не заборонено у громадських місцях.

Крім того, сьогодні в Україні також широко розповсюджена реалізація електронних сигарет, змінних картриджів та рідин для електронних сигарет, що містять нікотин. Ця продукція реалізується без будь-яких нормативних обмежень на території України, в тому числі особам, які не досягли 18 років.

Натомість у державах Європейського Союзу на відмінно від України продаж електронних сигарет неповнолітнім заборонено, для уникнення катастрофічних наслідків від неконтрольованого розповсюдження електронних сигарет впроваджено чіткі вимоги до об'єму і вмісту контейнерів і рідин, запроваджено медичні попередження на контейнерах і рідинах для електронних сигарет та вимоги щодо звітності виробників, імпортерів, дистриб'юторів, заборонено рекламу, спонсорство і стимулювання продажів електронних сигарет.

Внаслідок відсутності законодавчих норм, які б регулювали електронні сигарети в Україні, поширеність вживання електронних сигарет та рідин для електронних сигарет, що містять нікотин, серед молоді постійно зростає.

Відповідно до даних Глобального опитування молоді щодо вживання тютюну, яке проводилося в Україні у 2017 р. 18,4% дітей віком від 13 до 15

років (22,6% хлопців та 14,0% дівчат) є теперішніми споживачами електронних сигарет. А згідно із Глобальним опитуванням дорослих щодо вживання тютюну 6,4% українців віком від 15 років мають досвід куріння електронних сигарет.

Важливість питання щодо розповсюдження та діючих вимог до електронних сигарет обумовлюється тим, що користування електронними сигаретами може мати негативні наслідки для здоров'я людини.

Відповідно до результатів незалежних міжнародних досліджень використання електронних сигарет підвищує ризики виникнення: серцево-судинних, онкологічних, легеневих захворювань; а також створює загрозу травматизму (сигарети вибухають), отруєнь рідинами для заправки е-сигарет. Небезпечним є і пасивне куріння електронних сигарет, особливо для вагітних жінок та неповнолітніх осіб.

Крім того Міністерство охорони здоров'я України як головний орган у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я та у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, протидії їх незаконному обігу також наполегливо рекомендує відмовлятися від вживання електронних сигарет.

Таким чином, до мене, як до народного депутата України, неодноразово звертаються занепокоєні громадяни України, які формують певний суспільний запит, тобто створюють реальну суспільну важливість законодавчого врегулювання електронних сигарет, у зв'язку з чим, для належного здійснення мною депутатських повноважень, зокрема, у частині реалізації мого конституційного права як суб'єкта законодавчої ініціативи - інформація про виробництво, імпорт, дистрибуцію електронних сигарет, картриджів та рідин, існуючі вимоги до цих товарів та їх оподаткування становлять частину інформації необхідна мені, як народному депутату України, для здійснення моїх депутатських повноважень, окрім того, ця інформація ще й складає велику суспільну важливість для переважної більшості громадян України.

Крім того, з огляду на те, що тютюнові вироби для електричного нагрівання (УКТЗЕД №2403999000), які використовуються у системі електричного нагрівання (iQOS, УКТЗЕД №8543), та які продаються в упаковках по 20 штук під назвою «стіки» є новими на сучасному українському ринку тютюнових виробів, я, як народний депутат України, вважаю, що інформація стосовно розповсюдження та регулювання тютюнових виробів для електричного нагрівання є безумовно суспільно важливою та ключовою для належного здійснення мною депутатських повноважень, визначених Конституцією України та Законом «Про статус народного депутата України».

Пунктом 1 ч. 1 ст. 24 Закону України «Про статус народного депутата України» встановлено, що народний депутат України зобов'язаний: 1) дбати про благо України і добробут Українського народу, захищати інтереси виборців та держави.

У зв'язку з чим, мною, як народним депутатом України, до Вас, як до виконуючого обов'язки Голови Державної фіскальної служби України, було невідкладно направлено два депутатські звернення за №10-2231 від 20 березня 2018 року та за №10-2232 від 20 березня 2018 року з проханням надати офіційну відповідь на аналогічні питання, однак, станом на момент написання даного депутатського запиту (09.07.2018 року), тобто зі спливом майже 5 місяців з дня направлення зазначених вище депутатських звернень, офіційної відповіді я так і не отримав, що й спонукало мене використовувати інші конституційні способи депутатського реагування на неодноразові вимоги як безпосередньо моїх виборців так і всього українського суспільства загалом.

Враховуючи те, що я також є Головою підкомітету з питань взаємодії з громадянським суспільством Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції та зважаючи на мій фундаментальний обов'язок дбати про благо України і добробут Українського народу, захищати інтереси виборців та держави, я зобов'язаний Конституцією України та Законом України «Про статус народного депутата України» здійснити конституційну функцію парламентського контролю Верховної Ради України, зокрема, шляхом направлення відповідного депутатського запиту до Державної фіскальної служби України.

Режим нормативно-правового регулювання правовідносин щодо інформації на території України регулюється Конституцією України, загальними законодавчими актами, зокрема Законом України "Про інформацію" та Законом України "Про доступ до публічної інформації" » (далі – Закон № 2939-VI) та спеціальними нормативно-правовими актами, які більш детально визначають особливості взаємовідносин у праві стосовно інформації за наявності та/або відсутності тих чи інших юридично значущих обставин.

Важливо взяти до уваги, що ч. 2 ст. 1 Закону № 2939-VI встановлена презумпція відкритості публічної інформації, яка обмежується у чітко визначених Законом випадках та формах, зокрема формами її обмеження є, якщо інформація є конфіденційною, таємною (банківська, комерційна таємниця є видами таємної) або службовою.

Принагідно, доступ до такої інформації може бути обмеженою лише у разі, якщо розпорядник інформації обґрунтує це на підставі «трискладового тесту», передбаченого ч. 2 ст. 6 Закону №2939-VI. Отже, тягар доведення того, що доступ до інформації може бути обмежений, покладається на розпорядника публічної інформації. Правова позиція, що викладена у Рішенні Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду №П/9901/19/18 800/592/17 від 29.01.2018.

За приписами частини сьомої статті 6 Закону № 2939-VI обмеженню в доступі підлягає інформація, а не документ. Якщо документ містить інформацію з обмеженим доступом, для ознайомлення надається інформація, доступ до якої необмежений.

У частині другій цієї статті встановлено, що обмеження доступу до інформації здійснюється відповідно до закону при дотриманні сукупності

таких вимог: 1) виключно в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя; 2) розголошення інформації може завдати істотної шкоди цим інтересам; 3) шкода від оприлюднення такої інформації переважає суспільний інтерес в її отриманні.

При цьому таке обмеження можливе при дотриманні всіх указаних вимог. Відповідність одному із зазначених критеріїв не відносить інформацію до конфіденційної, таємної та/або службової. Відсутність висновку розпорядника інформації щодо наявності хоча б однієї зі згаданих у частині другій статті 6 Закону № 2939-VII трьох вимог означає, що законних підстав для обмеження доступу до інформації немає, а відмова в доступі до публічної інформації є необґрунтованою.

Відповідно до пункту 3 частини четвертої статті 22 Закону № 2939-VI відмова в задоволенні запиту на інформацію повинна бути мотивованою, тобто у відмові розпорядник інформації зобов'язаний обґрунтувати наявність підстав обмеження у доступі, наведених у пунктах 1-3 частини другої статті 6 цього Закону. Правова позиція, що викладена у Постанові Великої Палати Верховного Суду від 22 травня 2018 року у справі № 800/592/17 р.

Крім того, запитувана мною у зазначених вище депутатських зверненнях інформація оформлена в документи, які є матеріальними носіями, у розумінні ст. 1 Закону України «Про інформацію», що загалом містить інформацію, яке є публічної, однак доступ до деяких елементів цієї інформації може бути обмежений (конфіденційна, таємна), однак за умови проходження так званого «трискладового тесту», тобто належного обґрунтування розпорядником інформації застосування даного обмеження, враховуючи необхідність пояснення усіх 3 пунктів ч. 2 ст. 6 Закону № 2939-VI.

Я, як народний депутат України, маю відповідний статус народного депутата України, який наданий мені Конституцією України і Законом України «Про статус народного депутата України» та у розумінні Рішень Конституційного Суду України №9-рп/99 від 27 жовтня 1999 року, №7-рп/2003 від 10 квітня 2003 року та не є моїм особистим привілеєм, а має публічно-правовий характер зі своїм цільовим призначенням та фундаментальними складовими спрямованими на забезпечення безперешкодного та ефективного здійснення мною, як народним депутатом, свої конституційних функцій, зокрема доступ до будь-якої інформації.

Відповідно до частини дев'ятої ст. 17 Закону України «Про статус народного депутата України» народний депутат має право одержати інформацію з питань, пов'язаних із здійсненням ним депутатських повноважень, від органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, які зобов'язані надати йому таку інформацію в порядку та строки, визначені цим Законом.

Частиною третьою статті 19 Закону України «Про статус народного депутата України» народний депутат має право знайомитися з будь-якою конфіденційною та таємною інформацією з питань депутатської діяльності.

Таким чином, Закон України «Про статус народного депутата України» в юридичному порівнянні із Законом України «Про доступ до публічної інформації» у контексті доступу народного депутата до публічної інформації є спеціальним нормативно-правовим актом, який більш точно врегульовує відповідні правовідносини та має бути застосованим між народним депутатом України та відповідним розпорядником інформації – Державною фіскальною службою України.

Відповідно до ч. 5 ст. 17 Закону України «Про статус народного депутата України», народний депутат як представник державної влади у разі порушення прав, свобод і інтересів людини та громадянина, що охороняються законом, та інших порушень законності має право звертатися з вимогою до відповідних органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, керівників підприємств, установ та організацій припинити такі порушення.

Враховуючи зазначене, зважаючи на нагальну публічну необхідність та враховуючи те, що шкода від даного оприлюднення явно не переважає суспільний інтерес у розумінні п. 3 ч. 2 ст. 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації», керуючись ст. 15 Закону України «Про статус народного депутата України»,

В И М А Г А Ю
надати наступну інформацію:

1. Чи імпортуються тютюнові виробів для електричного нагрівання на територію України одразу в упаковках по 20 стіків?
2. Яка кількість тютюнових виробів для електричного нагрівання (стіків) була ввезена на територію України протягом 2016, 2017, 2018 років?
3. Яка сума була сплачена в Державний бюджет України з оподаткування операцій по ввезенню тютюнових виробів для електричного нагрівання (стіків) на територію України у 2016, 2017 та 2018 році?
4. Яка кількість систем для електричного нагрівання тютюнових виробів (iQOS) була ввезена на територію України протягом 2016, 2017 та 2018 років?
5. Яка сума була сплачена в Державний бюджет України за оподаткування операцій по ввезенню систем для електричного нагрівання тютюнових виробів на територію України у 2016, 2017 та 2018 році?
6. Яка кількість електронних сигарет (які можуть бути представлені у наборі із зарядним пристроєм, шнуром живлення і набором запасних

патронів, та які класифікуються у товарній позиції УКТЗЕД 8543) була ввезена на територію України протягом 2016, 2017 та 2018 років?

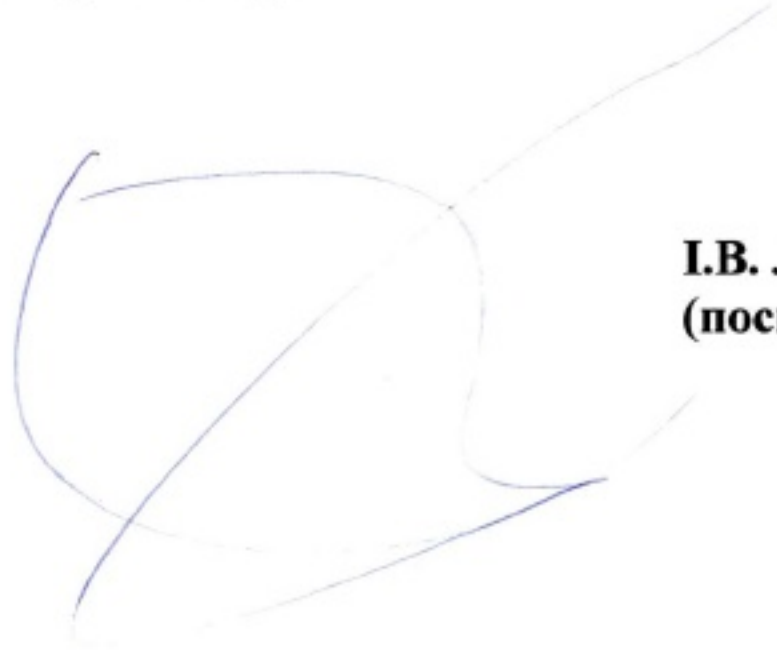
7. Яка кількість змінних картриджів та рідин для електронних сигарет, що класифікуються у товарній позиції УКТЗЕД 3824, була ввезена на територію України протягом 2016, 2017 та 2018 років?

8. Які вимоги до маркування, виробництва та реалізації застосовуються до електронних сигарет, змінних картриджів та рідин для електронних сигарет в Україні?

9. Як здійснюється оподаткування операцій по ввезенню електронних сигарет (УКТЗЕД 8543), змінних картриджів та рідин для електронних сигарет тютюнових виробів (УКТЗЕД 3824) на територію України?

Офіційну відповідь на даний депутатський запит вимагаю надати у встановлені Конституцією України та безпосередньо ст. 15 Закону України «Про статус народного депутата України» строки.

**З повагою -
народний депутат України**

**І.В. Луценко
(посв. №211)**